Dimarts, 1 de desembre de 2026 – 20 h
Sala de Concerts
Palau 100

Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia & Harding — Txaikovski i Brahms

Fitxa artística

Kirill Gerstein, *piano*
Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia
Daniel Harding, *director*

Programa

I part

PIOTR ILITX TXAIKOVSKI (1840-1893)
Concert per a piano i orquestra núm. 1, en Si bemoll menor, op. 23 (versió de 1879)
Allegro non troppo e molto maestoso – Allegro con spirito
Andantino semplice – Prestissimo
Allegro con fuoco

II part

JOHANNES BRAHMS (1833-1897)
Simfonia núm. 4, en Mi menor, op. 98
Allegro non troppo
Andante moderato
Allegro giocoso - Poco meno presto
Allegro energico e passionato - Più allegro

Biografies

Consulteu les biografies dels artistes als seus webs oficials:

kirillgerstein.com
santacecilia.it/en/orchestra-and-chorus
danielharding.net

Durada aproximada del concert:

1a part, 40 minuts
Pausa de 20 minuts
2a part, 45 minuts

#simfònica #músicauniversal

Amb el suport de:

GVC Gaesco

Qui en són els protagonistes?

L'Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia de Roma, el director Daniel Harding i el pianista Kirill Gerstein, intèrprets d'excepció d'una vetllada que inclou dues obres cabdals de la música romàntica. Amb un repertori amplíssim, l'orquestra italiana és un dels conjunts més aclamats del panorama internacional. Amb el seu nou director titular, Daniel Harding, ja han assolit una comunió que es confirma en cada programa que defensen plegats. El mestre britànic ja ha estat responsable musical de la Simfònica de la Ràdio Sueca i de l'Orquestra de París, a més de ser principal director convidat de la London Symphony; a partir de la temporada 2027-28, assumirà la titularitat de la Filharmònica de Los Angeles. Al Palau estaran acompanyats pel consagrat pianista d'origen rus Kirill Gerstein, format a Rússia, als Estats Units i a Espanya, a l'Escuela Superior de Música Reina Sofía de Madrid.

Quines són les claus del concert?

El somniador i difícil *Concert per a piano i orquestra núm. 1* de Txaikovski, que demana del solista resistència física, potència i control absolut del so. No mira cap al virtuosisme, sinó a l'expressivitat i el detall, però igualment és un repte per a la musculatura i la capacitat d'articulació del pianista. La complicitat amb l'orquestra ha de ser total i no admet una interpretació massa lliure o sentimental. Amb això, és similar a la *Simfonia núm. 4* de Brahms, considerada un pilar del repertori simfònic. Malgrat la dificultat, és un somni per a director i orquestra: el mestre ha de controlar i equilibrar una estructura gairebé inabastable i els instrumentistes han de cuidar detalls com ara l'afinació en el registre agut dels violins i una acció de conjunt obligada i constant.

A què has de parar atenció?

A la particular estructura del *Concert* de Txaikovski. Si bé l'obra segueix la forma tradicional d'un concert per a instrument solista i orquestra, amb els seus tres moviments contrastats, la singularitat rau en el fet que el primer, en si mateix, ja dura més de la meitat de tota la peça, uns vint minuts. Cal parar atenció a com el piano dialoga amb l'orquestra, amb respostes molt apassionades que exigeixen gran concentració tant del solista com del conjunt simfònic.

Sabies que...

Txaikovski va voler dedicar aquest *Concert* per a piano al llegendari pianista rus Nikolai Rubinstein, fundador del Conservatori de Moscou. El compositor li va ensenyar l'obra i Rubinstein va dir que era "intocable", entre altres crítiques. Txaikovski, enfurismat, li va retirar la dedicatòria i la va destinar finalment al pianista i director Hans von Bülow, que el va estrenar a Boston. L'èxit va ser immediat. Amb el temps, Rubinstein va canviar d'opinió i acabaria convertint-se en un dels intèrprets més cèlebres d'aquest concert.

Exuberància de la intimitat

Les dues obres que escoltarem en aquest concert són dos grans, grandíssims monuments de la música clàssica. L'inici del *Concert per a piano núm. 1* de Txaikovski és d'aquells que es troben incrustats a la memòria auditiva de qualsevol persona, encara que no hagi anat mai a cap concert: una successió d'acords (o d'arpegis, ara en parlarem) amb una presència impressionant, sobre els quals es desplega una melodia que –vet aquí l'audàcia del compositor– no torna a aparèixer en cap moment de l'obra. La *Quarta Simfonia* de Brahms també conté passatges cèlebres i culmina en una impressionant *passacaglia*. Però precisament perquè aquestes parts tan subjugants com conegudes ja ens resulten tan familiars, proposo de fer l'exercici d'anar a l'altre extrem, a explorar les parts més líriques, intimistes i delicades d'aquestes grans obres del Romanticisme musical. Són aquests moments que creen l'alternança i els contrastos i ens permeten parlar de retòrica i de ritme en el discurs musical.

La presència de Kirill Gerstein ens porta a fixar-nos en una sola nota del concert de Txaikovski, que fa poc més d'una dècada va suscitar un debat sobre les fonts de la partitura. Es tracta d'un Fa en les primeres notes de la flauta al començament del segon moviment. En alguna còpia manuscrita, s'havia corregit per un Si bemoll, per mantenir la coherència amb les successives aparicions de la melodia. El dubte venia de lluny: Hans von Bülow ja havia qüestionat la nota el 1879, en una carta a Karl Klindworth. Però la partitura que Txaikovski va fer servir l'última vegada que va dirigir l'obra conserva el Fa sense correccions: tot indica que era la nota que volia.

L'episodi mostra com una diferència mínima pot alterar l'expressió d'una melodia. La musicòloga Polina Vaydman, que va ajudar Gerstein a investigar les fonts, hi reconeixia una característica de la tradició vocal popular russa: les melodies poden presentar petites variacions en les seves repeticions, sense necessitat de mantenir una simetria absoluta.

La grandesa de les coses petites

El debat va donar lloc a un interessant article de Gerstein[1] i el va portar a investigar sobre les versions del concert. En l'edició revisada per Txaikovski el 1879, els contundents acords inicials a què estem acostumats apareixen en forma arpegiada, amb un caràcter molt més flexible. És la que va enregistrar el mateix Gerstein l'any 2015.

Tot plegat ens convida a escoltar el concert de Txaikovski amb una atenció particular als moments més recollits. Després de l'exuberància del primer moviment, el compositor redueix sobtadament les dimensions de la música. La intervenció del piano, que reprèn el tema, sembla més pròpia d'una conversa de cambra que d'un concert per a solista i gran orquestra. El virtuós capaç d'imposar-se a tota la massa instrumental es transforma en un interlocutor delicat, atent a les inflexions de la melodia.

En aquest segon moviment, la delicadesa de l'"Andantino" contrasta, a més, amb l'episodi central, un "Prestissimo" d'una agitació gairebé vertiginosa. El retorn de la calma inicial adquireix així una nova significació. El que sentim depèn també del que acabem d'escoltar. Això ens acosta a un dels principis fonamentals de la retòrica musical: el compositor distribueix les tensions al llarg del discurs. La tradició retòrica designava amb el terme *varietas* la importància de la diversitat per mantenir l'atenció de l'auditori. També en la música, els moments més íntims tenen una força pròpia i, al mateix temps, contribueixen a donar relleu als passatges monumentals que els envolten.

Brahms, l'art de la conversa

Aquest joc d'escales i proporcions és igualment important a la *Quarta Simfonia* de Johannes Brahms, estrenada el 1885, deu anys després del concert de Txaikovski. Brahms és una de les grans figures del simfonisme romàntic, però també va ser un mestre indiscutible de la música de cambra. És en aquest terreny que apreciem fins a quin punt dominava l'art de fer dialogar els instruments, de construir una obra a partir de materials mínims i de trobar un equilibri entre les diferents veus. Aquesta sensibilitat també es manifesta en l'escriptura orquestral.

Ja al començament de la *Quarta Simfonia*, Brahms presenta una melodia formada per petits gestos, amb terceres descendents i sextes ascendents. A partir d'aquest material aparentment senzill, es desplega un moviment d'una densitat i una complexitat extraordinàries. Brahms té la capacitat de fer créixer grans estructures a partir de motius molt breus, que es transformen i adquireixen significats diferents segons el context.

El segon moviment, “Andante moderato”, ens ofereix un altre exemple magnífic. Comença amb una melodia de ressonàncies arcaiques, anunciada per les trompes i les fustes, que sembla evocar un món musical molt anterior al Romanticisme. Brahms aconsegueix que una gran orquestra respiri amb la naturalitat d’un petit conjunt instrumental.

Al quart moviment, Brahms aprofundeix més en aquesta mirada al passat, a recuperar una forma d’origen barroc, la *passacaglia*, i construeix una successió de trenta variacions sobre un tema de vuit compassos inspirat en el cor final de la cantata *Nach dir, Herr, verlanget mich, BWV 150*, de Johann Sebastian Bach.

Enmig d’aquesta construcció apareix, tanmateix, un episodi d’una delicadesa sorprenent: una variació protagonitzada per la flauta solista. L’orquestra, que fins aleshores ha desplegat grans masses sonores, es retira per deixar espai a una sola veu. La melodia sembla suspendre momentàniament l’impuls de la *passacaglia* i ens situa davant d’un paisatge expressiu completament diferent.

El contrast forma part essencial de l’eloqüència de tots dos compositors. Les grans culminacions de Txaikovski i Brahms impressionen per la seva energia i la seva amplitud sonora, però l’eficàcia també depèn d’aquests instants de recolliment, de les petites inflexions i dels gestos aparentment insignificants que els donen profunditat. Potser una de les millors maneres d’escoltar dues obres tan monumentals és, precisament, acostar-nos-hi prou per descobrir-ne els detalls.

Pep Gorgori
Musicòleg i periodista

[1] Kirill Gerstein, “Tchaikovsky’s ‘Wrong’ Note”, «The New York Review of Books», 13 d’agost de 2013. https://www.nybooks.com/online/2013/08/13/tchaikovskys-wrong-note/

També et pot interessar

***El pessebre* de Pau Casals**
15.12.26 – 20 h
Concerts extraordinaris · Nadal al Palau
— Cor Madrigal, Franz Schubert Filharmonia & Colomer

***Simfonia núm. 3* de Brahms**
30.01.27 – 18.30 h
Simfònics al Palau
— Orquestra Simfònica del Vallès & Puig

Perianes, Zimmermann & Queyras
18.02.27 – 20 h
Palau Cambra
— Schumann, Joachim, Brahms i Kurtag

Capuçon, Nederlands Philharmonic & Viotti
07.04.27 – 20 h
Palau 100
— Jeths, Dvořák i Txaikovski

Gràcies pel vostre suport!

Ser Mecenes del Palau de la Música Catalana és molt més que una aportació econòmica: és un compromís amb la cultura, amb la bellesa i amb la història. És convertir la vostra marca en un llegat universal i l'oportunitat de formar part d'un projecte únic.

Mecenes Protectors

artyplan
CASA SEAT
CATALONIA HOTELS & RESORTS
camins.cat
Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports
COL·EGI DE FARMACÈUTICS DE BARCELONA
CONTROL GROUP
DES Eventi y Spettacoli SL.
eurofragance
exeaimpact The Puig Family Foundation
EY Shape the future with confidence
factorenergia
Fundació FLUIDRA Llegat Joan Planes
Fundación Dvesta
Fundación Manuel Lao mlh
repsol fundación
GVC Gaesco
mesoestetic
MITSUBISHI ELECTRIC Changes for the Better
movantia
Nestlé
savills
SEIDOR
VEOLIA

Mecenes d'Honor

Agrolimen
grupo euromadi
Sabadell Fundació
Damm Fundació
FUNDACIÓ Gandara
Fundació "la Caixa"
Fundació Grup Farmacèutic Salvat
Occident Fundación
Santander
Santander Fundación
Gramona
HAVAS
Ibercaja
isp Inversiones y Servicios Publicitarios
Limak
Telefónica
The NANDO and ELSA PERETTI foundation

Mecenes Col·laboradors

Mitjans de Comunicació

Col·laboradors

Armand Basi – Ascensors Jordà – Bagués Masriera Joiers – Caixa Enginyers – Calaf Grup – Cecot – Centre Odontològic Dígest – Colonial SFL – FemCAT – Fundació Antoni Serra Santamans – Fundació Castell Peralada – Fundació Metalquimia – Gómez-Acebo & Pombo – Helvetia – L'Illa Diagonal – Quadis – Saba – Saret de Vuyst Travel – Scasi Soluciones de Impresion – Sesé – Soler Cabot

Gràcies pel vostre compromís!

Ser benefactor del Palau de la Música Catalana és comprometre's amb una institució cultural única al món i viure l'experiència Palau d'una manera exclusiva i pròxima. És formar part d'una comunitat de persones que comparteixen la passió per la cultura i la música, i en són ambaixadors.

Benefactors d'Honor

Prof. Rafael I. Barraquer Compte
Francesc Xavier Carbonell Castellón
Mariona Carulla Font
M. Dolors i Francesc
Pere Grau Vacarisas
María José Lavin Guitart
Marta Mora Raurich
Mª del Carmen Pous Guardia
Daniela Turco
Joaquim Uriach Torelló
Manel Vallet Garriga

Benefactors Principals

Elvira Abril
Eulàlia Alari Ballart
Pere Armadàs Bosch
Rosamaria Artigas i Costajussà
Núria Basi Moré
Lluís Carulla Font
Amb. Prof. Mark Dybul
i Mr. Jason Claire
Joaquim Coello Brufau
Josep Colomer Viure
Josep Daniel i Lluïsa Fornos
Isabel Esteve Cruella
Victor Font
Casimiro Gracia Abian
Jordi Gual i Solé
Ramon Poch Segura
Juan Eusebio Pujol Chimeno
Juan Manuel Soler Pujol
Karin Zimmermann

Benefactors

Mª Victoria de Alós Martín
Mahala Alzamora Figueras-Dotti
Manel Bertran Mariné
Gemma Borràs i Llorens
Família Calvet-Francesch
Jordi Capdevila i Pons
Oriol Coll
Rolando Correa
Elvira Gaspar Farreras
Francisco Gaudier Fargas
Pablo Giménez-Salinas Framis
Maite González Rodríguez
Irene Hidalgo de Vizcarrondo
Pepita Izquierdo Giralt
Immaculada Juncosa
Isaac Martín Salvà
Silvia Martínez Losas i Luis Vives de Prada
Juan Molina-Martell Ramis
M. Victòria Moncunill i Cirera
Joan Oller i Cuartero
Rafael Pous Andrés
Inés Pujol Agenjo
Pepe Pujol Agenjo
Toni Pujol Agenjo
Olga Reglero Bragulat
Anna Risa i Pere Marcet
Carla Sanfeliu
Josep Ll. Sanfeliu
Marc Sanfeliu
Manel Sarasa Serra
Elina Selin
Jordi Simó Sanahuja
M. Dolors Sobrequés i Callicó
Fernando Trias de Bes
Gloria Vicens Hernández
Salvador Viñas Amat

El Palau de la Música Catalana agraeix també les donacions dels benefactors que volen restar en l'anonimat.

Forma part de la història del Palau

Amb el teu suport, contribueixes a preservar un patrimoni únic, impulsar l'excel·lència musical i transformar la vida de les persones a través de la música.

Fes-te benefactor del Palau i uneix-te a una comunitat compromesa amb la música, la cultura i el seu futur.

Suma-t'hi!

Contacta'ns al correu
benefactors@palaumusica.cat
o truca'ns al telèfon
93 295 72 36

La música mou emocions, la inversió mou el futur

GVC Gaesco

EXPERTS EN SERVEIS D'INVERSIÓ
Accademia Nazionale di Santa Cecilia & Harding

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ ORFEÓ CATALÀ

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura

GOBIERNO DE ESPAÑA · MINISTERIO DE CULTURA · inaem

Membre de:

ECHO EUROPEAN **CONCERT HALL** ORGANISATION

Compromís amb el medi ambient:

AENOR
GESTIÓ AMBIENTAL
ISO 14001

EMAS

BIOSPHERE certified

D. L.: B 22965-2026

© Agnes Jonas